

Tek. Kulturpalota Könyvtára
Arad
Palatul Cultural

ASUL
IPAROS

DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

Erdély és Bánság kis- és középipar-
sainak hetilapja. — Az Ipartestületek
Szövetsége, az aradi Iparos Özön, az
Ipari Szindikátusok, a Romániai Épi-
tőmesterek Szövetsége és a Timisoara
Vendéglősök és Kávésok Ipartestülete
hivatalos lapja. Egyesülve a Timisoara
„Az Iparos”-sal és a „Fodrász Újság”-
gal

„Tiszteld a tisztas
ipart!”

Spre unificarea regimului meseriilor

Comisia numită de Ministerul Industriei a de-
pus anteproiectul de lege pentru unificarea
meseriilor și înființarea Camerelor de meserii.

În dorința de a se ajunge la unificarea regi-
mului legal al meseriilor, încă de acum 6 luni,
ministerul de Industrie și Comerț a numit o co-
misiune, însărcinată cu întocmirea unui ante-
proiect de lege.

Din această comisie au făcut parte, d-nii
Victor Ionescu, șeful serviciului meseriilor din
ministerul industriei și comerțului, inginer Eu-
gen Vinciu, inspector în ministerul industriei și
d. senator Al. Samoil, președinte „Uniunii gene-
rale a micilor industriași și meșeriași patroni”,
cari, după mai multe luni de lucru au întocmit un
voluminos ante-proiect de lege pentru unificarea
meseriilor și înființarea Camerelor de meserii,
cuprinzând 25 capitole și 221 articole.

Fără îndoială, problema este de o vădită
actualitate.

Cei 320.000 de mici producători — mici uni-
tăți economice — de meserie și mică industrie
sunt supuși la patru regimuri legale diferite, du-
pă regiuni, ceea ce a născut o extraordinară con-
fuzie în calificarea meseriilor și mai ales în opera
dificilă de combatere a clandestinismului.

În întocmirea acestui important proiect de
lege, comisia a avut a se ghida, în general, de
nevoile prezente, economice și sociale ale clasei
meșeriașilor pe cari ne permitem a le sublinia,
pentru o mai bună înțelegere a analizei acestui
ante-proiect.

PROBLEMA UCENICIEI

În primul rând, este chestiunea uceniciei,
concomitent cu aceea a învățământului practic
profesional: epoca primă de pregătire pentru
meșteșug trebuie să se facă în condiții de serioasă
selecțiune.

Examenle de capacitate profesională, cali-
ficarea profesională formează o a doua preocu-
pare, în ordinea formării profesionale. Stăpînea
clandestinismului, preferințe la furniturile de
stat, județul și comună, organizarea mult dori-
tului și atât de necesarului Credit popular al
meseriilor, constituiesc celelalte probleme, de egală
importanță pentru meșeriași, cari așteaptă o reg-
lementare justă.

ÎNFIINȚAREA CAMEREI DE MESERII

Chestiune mult agitată și în repetate rân-
duri reclamată de toate asociațiile profesionale
meșteșugărești, este înființarea Camerelor de me-
serii, ca organe autonome, de reprezentare și
apărare a intereselor profesionale meșteșugărești.

Este foarte adevărat însă că această chesti-
une prezintă un impediment de ordin constitu-
țional și anume: constituția prevede numai Ca-
merele de agricultură, de comerț, de industrie și
muncă.

Trecem la examinarea ante-proiectului, pre-
zentat Ministerului de Industrie, care și-a rezer-
vat dreptul să avizeze asupra conținutului său
și asupra oportunității depunerii lui în parlament.

Iată capitolele ante-proiectului: Cap. I. Dis-
pozițiuni generale cu privire la exercitarea meșe-
riilor; II. Exercițarea meseriilor; III. Despre me-
șeriași patroni; IV. Despre brevet de maestru;

Mit tanulhat kormányunk a Nemzetközi
Építészeti és Közmunka Szövetség évi
jelentéséből ?

Munkásházak millióinak építése a nemzetközi konsoli- dáció kulcsa

Az egységes munkáslakás emeli a munkásmilliók életszínvonalát és egész sorozat iparág-
ban szünteti meg a munkanélküliséget. — Mit tett Németország, Olaszország, Anglia,
Franciaország, Hollandia, Svájc és Lengyelország az építőipar fellendítése érdekében?

Egyedül az építő munka hozhatja helyre, amit
a háború Európaszerte lerombolt

Irtó: CSISZÁR LAJOS

Mult év decemberében, mint minden évben,
szintén megjelent a Nemzetközi Építészeti és Köz-
munka Szövetség évi jelentése. A jelentést a szö-
vetség állandó párisi irodája küldi szét. Címe:
„Notes Periodique” és a különböző államok mult
évben történt építőipari és az ezzel kapcsolatos
szociális tevékenységéről számol be francia nyel-
ven.

A nemzetközi szövetség évi jelentése igen
magas színvonalú. Célja nemcsak a történetek fel-
sorolása, hanem az is, hogy irányt mutasson a jo-
vó számára. Haladó irányu meglátásaival segí-
teni akar a jelenlegi elviselhetetlen helyzeten.
Meg akarja előzni az eseményeket.

Különösen kihangsúlyozza ez a jelentés a mun-
kásházak építése érdekében történt megmoz-
dulásokat,

mert úgy látja, hogy ez milliók jólétét és egész-
ségét szolgálja.

A Nemzetközi Építészeti és Közmunka Szö-
vetség 15 oldalas gépírással füzetét mellett egy két
vaskos kötetből álló mű is fekszik előttem. A mű
címe: „Report of the Fifth International Cong-
ress”. Ezt a hatalmas művet a Nemzetközi Épi-
szeti és Közmunka Szövetség az 1930-ik évi lon-
doni nemzetközi kongresszus után adta ki, össze-
foglalva benne a kongresszus egész anyagát. Nem
csoda, hogy ilyen hatalmas mű előállítását igényel-

te ez a kongresszus, mert 38 állam ezer kiküldött-
je vett részt rajta.

Valósággal bibliája a modern közgazdasági
elveknek ez a két kötet. A világ értelmiségének
legkülönbözőbb nézeteit köti csokorba az ipari re-
velés, a technika és a közgazdaság legszétágazóbb
tárgyairól. Egész sorozat olyan beszéd hangzott
el ezen a kongresszuson, amelyek minden változ-
tatás nélkül helyet foglalhatnának bármelyik ál-
lam ipariskolai tankönyveiben. Ismeretes, hogy
ennek a kongresszusnak maga az angol király volt
a védnöke és az egyes szakosztályok gyűléseit az
angol kormány tagjai nyitották meg példátlanul
magas színvonalú beszédekkel.

Az 1930-ban Londonban elvetett mag kicsi-
rázott.

A Londonban felvetett eszmék megérttek és
részben meg is valósultak,

mint azt a szövetség közelmúltban kiadott gép-
írással füzeté igazolja.

A munkásházak építése ügyében tartott szak-
osztályi tárgyalás alkalmával a legnagyobb hatá-
sást a londoni kongresszuson William Shaw glas-
gowi városi tanácsos keltette. A beszédből az aláb-
biakat a két kötetes naplóból szó szerinti fordítás-
ban idézem:

... „Glasgow város összlakosságának több
mint kétharmada egy helyiségből, vagy legfeljebb
két helyiségből álló lakásban lakik! Hogyan épül-

V. Autorizatiile și procedura lor; VI. Despre per-
sonal auxiliar. Ucenicii. Contractul de ucenicie;
VII. Despre lucrătorii de fabrică; VIII. Despre
calfe; IX. Atribuțiunile și compunerea comisi-
lor de examinare; X. Sancțiuni; XI. Comisiile de
judecată; XII. Măsuri de încurajare; XIII. Auto-
ritățile industriale; XIV. Măsuri tranzitorii; XV.
Camere de meserii; XVI. Despre Uniunea Came-
relor de meserii; XVII. Organizarea Camerelor;
XVIII. Despre filiale; XIX. Grupele de meserii și
atribuțiunile lor; XX. Funcționarea Camerelor de
meserii; XXI. Despre alegători și aleși XXIV.
Convocarea corpului electoral; XXIII. Venituri și
cheltuieli; XXIV. Dizolvarea; XXV. Dispozițiuni
finale și tranzitorii.

Noul ante-proiect, reglementând contractul de
ucenicie, modifică în această privință, art. 1—37

din legea contractelor de muncă din 1929, care
actualmente încadrează juridicește relațiile dintre
ucenici și patroni. Pe de altă parte, ante-proec-
tul instituind comisia de judecată pentru fiecare
Cameră de meserii, încalcă domeniul jurisdicției
profesionale și e cu adevărat de neînțeles, de ce
aceste comisii nu au și atribuții de judecată, con-
form legii pentru asigurarea plății lucrului efec-
tuit. Observăm de asemenea, că proiectul, în
capitolul al VII-lea definește profesional pe luc-
rătorii de fabrică, pe muncitorii industriali, și
stabilește că titlul de capacitate va fi eliberat
de Camera de meserii respectivă, (nu cumva
și aici se încalcă atribuțiile Camerei de mun-
că). Dar o analizare atentă, obiectivă, a taxelor
propușe, și observări critice, vom face în articole
le următoare.

tek fel ezek a lakóházak? Több mint 50, sőt 100 évvel ezelőtt magánvállalkozók építették ezeket a nyomortanyákat! Képzeld: öt, hat, sőt hét személy lakik egyetlen ilyen helyiségben! Husz éves fiatalok és 18 éves lányok összezúfolva különböző korból és különböző nemű nyomorgókkal. Ez az, amit a magánvállalkozás adott nekünk!!! (Lárma és helyenként zajos ellenmondás).

... "380.000 font sterlinget (165.000.000 lej) költ az állam egyedül a tuberkulózis gyógyító intézményekre és nem gondolt arra, hogy ennek a betegségnek terjedését egyedül jó lakások építése által lehet megakadályozni. Ez az egyetlen eszköz a baj terjedésének megszüntetésére. A jövő generáció iránti legfontosabb kötelességünk, hogy egészséges lakásokat építsünk számukra. (Taps és élénk helyeslés.)

A glasgowi delegátus felszólalásának első része élénk ellenmondást váltott ki, mert támadta a polgári társadalmat. A beszéd második részét azonban lelkesen megtapsolta a tekintélyes polgárok gyülekezete és

ez a taps a munkásházak százazrcinek építését eredményezte.

Anglia, törvényhozása 1931-ben, tehát a kongresszus utáni évben

ennek a beszédnek hatása alatt 400.000 olyan

Németország produkált a legtöbbet munkásházak építése terén

Kolonizáció címen pontosan kidolgozott programot valósít meg. Ennek a programnak kivétel a munkásházak építése terén Németországot vezető helyre állította nemzetközi viszonylatban is. Sok a házasság, miért is a kormány 400.000 új munkáslakás építését tartja szükségesnek.

Az építkezéshez 20—25 százalék magántőkét kalkulál. A perifériákra tervezett építések a nagyvárosok belsejének túlszűkösét kívánják megszüntetni. A tervezetek mint rendes bankhitel 40—50 százalékot vesznek számításba, míg a többi egy most megalapítandó új jelzálogintézet második helyre való bekebelezésére adja. Ez az intézet a meglevő ingatlanok külön adójából táplálkozik.

A régi bérkaszánya-rendszert megszüntetik. Legfeljebb 3 emeletes és csak kivételesen 4 emeletes házak házak építését vették tervbe. A régi épületek modernizálására és a nagylakások felaprózására adókedvezményt nyújtanak, valamint egy 75 százalékos terjedhető kölcsönt is tervbe vettek, amelyet a biztosító társaságok folyosánnak.

Említésre érdemes, hogy Németország a maga 15.000.000 kerékpárosának céljaira külön kerékpárutakat építését is tervbe vette.

Kétszázöt dollárig terjedhető olcsó állami kölcsönt kapnak Amerikában a kisházépítők...

Az Amerikai Egyesült Államokban Roosevelt elnök programja szerint készült törvény szabályozza a kisházépítési kampányt. A kisházépítési törvény (Housing Act) előírása szerint az u. n. Pénzügyi Intézet

200-tól 2000 dollárig terjedhető kölcsönt nyújt az ingatlan értéke szerint a kisházak tulajdonosainak.

Egy milliárd dollárban állapították meg az e címen nyújtandó kölcsönök globális összegét. Ha a felek nem tudnak fizetni és ebből veszteség származik, a veszteség egyötödét az állam téríti meg. Abból a célból, hogy a kölcsönök zálogleveleink kellő biztosítékuk legyen, az ingatlanok biztosítási bevételeiből külön segélyalap létesül.

Az akció kapcsán 16.000 dollárnál nagyobb értékű ingatlan nem építhető és a kölcsön ennek 80 százalékánál nem lehet nagyobb.

A segélyalap vezetősége magánkezdemenyvezésű ingatlan-szövetkezetek alapítását is elősegítheti, de csak akkor, ha azoknak minimálisan 5 millió dollár az alaptőkéjük. Ezek a szövetkezetek természetesen vehetnek, eladhatnak és szabadon megterhelhetik a kisingatlanokra bekebelezés útján kihelyezett címleteiket.

A takarékos és kölcsön-szövetkezetek biztosítási irodájának 100 millió dollár alaptőkével kell bírnia. Ez az intézmény igazgatja a biztosítási alapot. Az ingatlanok biztosításában valamennyi ál-

munkásház építését szavazta meg, amelyben legalább 3 lakószobának kellett lennie.

Mint már közltem Az Iparos-ban megjelent egyik cikkemben,

a munkásházak tulajdonosainak az építési költség 5 százalékát kitevő tőkétéhez 95 százalékot hallatlanul kedvező feltételek mellett az állam adott kölcsön.

Es egyedül így is volt ez jó, mert amilyen arányban ezek a munkásházak épülnek és adnak emberhez méltó hajlékot millió és millió kisembernek,

ugyanolyan arányban csökken a betegségek és a bűnözés statisztikájának elriasztó százaléka.

Másik nagy előnye ennek az állami ténykedésnek, hogy a mai államrend első pilléréként

új birtokos osztály létének vetette meg az alapját.

Mert akik ezeknek a munkásházaknak tulajdonosává lettek, elvitathatatlanul a magántulajdon elvét vallják valamennyien.

A cikk élén említett gépirásos füzet szerint az egyes államokban mult esztendőben a következő említésre méltó lépések történtek:

lam takarékos és hitelszövetkezetek, illetve építőszövetkezetek egyformán vesznek részt, ha negyedszázalék évi hozzájárulást fizetnek be a tartalék-alapra mindaddig, amíg az összes kötelezettségek 5 százalékát el nem érik. Az egyes szövetkezetekbe való befektetést csak 5000 dollárig garantálják. Ezen az összegen túl a kockázat a részvényosé.

Tíz évvel meghosszabbítják Franciaországban az új házak adókedvezményét.

Denis képviselő törvényjavaslatot nyújtott be, amely szerint a munkanélküliségre való tekintettel

1935-től hosszabbítsák meg 1945-ig az új épületek adókedvezményére vonatkozó előírások hatályát.

Az építőipari szindikátusok azt javasolják,

Milyen reformokat léptetett életbe Mussolini, Európa legnagyobb építője?

Mussolini 30 éves építési tervét a lap olvasói már ismerik. A szóban levő gépirásos füzet Olaszországra vonatkozólag azt tartalmazza, hogy

1932-ben 5.064 millió, 1933-ban 4200 millió lírát fektetett a Duce állami közmunkákba. Bár a közmunkálatokra szánt összeg csökkent, a munkanélküliség mégis apadt Olaszországban.

Az építési költség is jelentékenyen olcsóbbodott Olaszországban. Bolognában például polgári lakásoknál mindössze 60 líra volt a köbméterenkénti költség, ami olasz viszonylatban is a legolcsóbb. Velencében 65, Rómában, Triestben, Udinában Olaszországban. Bolognában például polgári lakásoknál mindössze 60 líra volt a köbméterenkénti költség, míg Rómában, Triestben, Nápolyban és Genuában 65—78 líráig.

Mussolini egy 28 tagból álló országos intézményt alakított, amelynek Országos Építési és Közmunka Testület a neve. Az intézménynek a közmunkaügyi miniszter az elnöke és a faszénipar 3 tagján kívül 4—4 építőmunkás és munkaadó, 1—1 téglagyáros és téglagyári munkás, 1—1 kőiparos és kőfaragó munkás, szintén 1—1 cements, 1—1 anyagtoró, 2—2 építőanyag kereskedő és alkalmazott, 1—1 háztulajdonos és alkalmazott, egy képviselő a magánmérnökök szövetségéből, egy az építésszekéből, egy a szakértőkből és egy tag a kézművesek és építőszövetkezetek képviselői között bírnak tagsággal.

Ez a testület állapítja meg Olaszország válogatott közmunkájának programját

hogy úgy az állam, mint az egyes községek

kie tételekre osztva bocsássák árlejtésre a különböző közmunkákat, mert csak ilyen módon jönnek ki előnyösen a nélkülözö munkanélküli kisegisztenciák.

Hogyan standardizálják Angliában a munkásházak építését?

Már többször említettük a munkásházak építésére vonatkozó angol törvény újdos rendelkezéseit, valamint, hogy annak végrehajtása a közegészségügyi miniszter hatáskörébe tartozik. Ez alkalommal annak a problémának a megoldása aktuális,

hogy volna a leggazdaságosabb a kisházak nagy tömegben való építése.

Mr. Maxwell Fry, a Britt Építészeti Királyi Intézetének tagja az alábbi két szempontból vizsgálta ezt a kérdést:

1. A terv standardizálása (szabványosítás) a tömegépítésre való figyelemmel, szerkezeti szempontok előtérbe helyezése mellett.

2. Alacsony áron való szétosztás a szükséglet szerint.

Mr. Maxwell Fry kifejti, hogy az eddigi standardizálás a munkásházak kisházstípusainál csak az ajtók, ablakok, téglák, burkolatok és padlók egységesítésére terjedt ki. A városi munkásházstípus így nem nagyon variálódott.

Végrehajtandó tehát szerkezeti és szabványosítás, hogy bizonyos terület részére előre el lehessen a gyártási munkálatokat végezni.

Ez a mód az u. n. száraz rendszer (dry system). Ezt a rendszert Drancyban próbálták ki először.

Acélkereteket készítettek tömegcikkben előállító üzemből, vasbeton kitöltéssel.

Amsterdamban a holland építésszek ilyen előre elkészített szabványos acélkeret-emelekből hét emeletes házakat is építettek. A külső részt fémmezekkel burkolták és izoláló anyagot is használtak.

Franciaországban megszüntették az árlejtések régi rendszerét.

Nem a legolcsóbb ajánlat nyert, hanem az, amelyik a bizottság által az árlejtést megelőzőleg zart borítékba helyezett kalkulációs árakat a leginkább megközelíti. Egyenlőség esetén sorshuzattal döntenek.

Hollandia, Lengyelország és Svájc állami és magánintézkedései a kisházépítés fokozása érdekében.

Hollandiában a kisházak építését a munkaadók szövetsége finanszírozza magánvállalati rendszerben. Heti 3 font bérletet vettek kalkulációjuknak alapul. Egy munkásház építése 2500 holland forintba kerül, míg a telek 1000 holland forintba. Az összköltség 8 százalékos amortizációja heti 5.49 holland forintot igényel.

Országos propaganda folyik a munkaadók kamat és a közterhek leszállítása érdekében. Az a cél, hogy

ennek az 5.49 forintos amortizációnak az összegét heti 3 forintra szállítsák le

Ha ez sikerült, valamelyik nagyváros periferiáján 1000 házat építenek első kísérletként.

Lengyelországban 1934-ben 45 millió zlotyot adott ki az állam kisházak építésének előmozdítására.

A nyújtott állami kölcsön maximuma 6000 zloty volt egy házra. Ha a házban három lakás van, 9000 zloty a limit. A házak javításának költségeire és nagylakásoknak kisházak lakásokra való átépítésére a beruházott összeg 50 százaléka erójeig ad az állam kölcsönt.

Svájcban a lakásmozgalom élén egy társaság áll, amelynek Genfi Lakásmegjavító Társaság a címe. Ez az intézmény az angol, amerikai és német országos pénztárak mintájára nyújt a kisházak építőinek olcsó kölcsönöket.

Kelet és Közép-Európa oktatna ezeken a példákon

Miért ellenzik az ipari szervezetek a munkanélküliség elleni biztosítás intézményes bevezetését?

Alig hetvenezer az ország munkanélkülieinek száma, ami az ország lakosságának még két ezrelékét sem teszi ki. — Ha segítenék a munkanélküli ipari munkásokat, nagyobb volna azok segélye, mint a dolgozó mezőgazdasági munkások napszáma.

Be kell kapcsolni a diplomás fiatalságot a termelő munkába

A Genfben székelő nemzetközi munkahivatal hozzájárulás végett beküldte a mi munkaügyi minisztériummukhoz is a munkanélküliség elleni biztosítás bevezetésére vonatkozó határozatot, melyet több állam elfogadott és törvénybe is iktatott.

Mielőtt a kormány ebben a fontos kérdésben döntött volna, véleményt kért az iparkamaráktól, a munkakamaráktól és több ipari érdekképviselőtől. A beérkezett válaszokból az tűnik ki, hogy

ezek a szervezetek ellenzik a munkanélküliség ellen való biztosítás bevezetését, azon a címen, hogy Romániában nincs munkanélküliség. Véleményük szerint

nálunk nem olyan nagymérvű a munkanélküliség, hogy ez ellen intézményesen kellene védekezni.

Még hetvenezeret sem tesz ki az ország összes munkanélkülieinek száma és ez az ország lakosságának még két ezrelékét sem teszi ki.

A bucuresti iparkamara rámutatott arra is, hogy az ország egyes vidékein 15—20 lej napszámot kapnak a mezőgazdasági munkások, már pedig ha bevezetnék a munkanélkü-

liség elleni biztosítást,

a munkanélküli ipari munkások jóval többet kapnának, mint a dolgozó mezőgazdaságiak.

„Kézi” munkanélküliség tehát nincs, ellenben van „szellemi”. Az erettségdiplomával rendelkező fiatal emberek ezrei lézengenek az országban s ezért a fentemlített érdekképviselők azt ajánlják a miniszternek, hogy ezeket kell bevonni a termelésbe a kézi-, gyári- és építőiparba.

Rövid kiképző tanfolyamokat kell a diplomás fiatalság számára rendezni, hogy életlehetőséget biztosítsanak nekik s kivonják őket felforgató eszmék büvköréből.

Szemben a „munkáltató” szervezetekkel a munkásszervezetek a biztosítás törvénybe iktatása mellett foglaltak állást. Ezt az álláspontot azonban a kormány aligha fogadja el s minthogy a genfi nemzetközi egyezmény szövegén nem lehet változtatni, Romania nem járul hozzá elfogadásához s így nálunk — legalább egyelőre — a munkanélküliség elleni biztosítás kutba esett.

Felfüggesztették a cluji ipartestület önkormányzatát

Az ipariügyi minisztérium most érkezett rendeletével felfüggesztette a cluji ipartestület önkormányzatát és az ügyek ideiglenes vezetésével Anca Titus dr. iparhatósági felügyelőt bízta meg. Anca már át is vette az ipartestület ügyeinek vezetését Moldovan Anton elnöktől.

Ezt a megoldás, ha egyáltalán annak lehet nevezni, a legnagyobb mértékben helytérítjük. A hatóságoknak, különösen ostromállapot idején, elemi kötelességük, hogy megvédjék a választások szabadságát és ne hagyják magukat befolyásoltatni különböző terrorakciókól. A minap elmaradt tisztújító közgyűlés is meg lehetett volna tartani, hogyha megfelelő karhatalom rendelkezett volna az ipartestület körül, a zavargókat és botránycsinálókat eltávolítja és lehetővé teszi az iparosok akaratomegnyilvánulását.

A dolog most olyanformán fest, mintha a kormány azonosította volna magát a botrányok előidézőivel és nem merné vállalni a felelősséget a választások zavartalan lefolytatásáért. Bizony ez szegénységi bizonyítvány és nem lehet mással az eikövetet: hibát helyrehozni, minthogy haladéktalanul rendelkez el az új választásokat és szigorú utasítás: adjanak a választás napján a rend biztosítására.

A dolog most olyanformán fest, mintha a kormány azonosította volna magát a botrányok előidézőivel és nem merné vállalni a felelősséget a választások zavartalan lefolytatásáért. Bizony ez szegénységi bizonyítvány és nem lehet mással az eikövetet: hibát helyrehozni, minthogy haladéktalanul rendelkez el az új választásokat és szigorú utasítás: adjanak a választás napján a rend biztosítására.

HOL KELL KERVÉNYEZNI A GÉPBEHOZATALT?

Gépek vagy gépalkatrészek behozatalára vonatkozó kérések a Comisiunea Superioară a Reglementării Comerţului Exterior címére intézendők. A gépek behozatala egyébként az árubehozatal új rendje szerinti részletesen nyilvánosságra hozott előírások alá esik.

ÚJ HAZAI RÉZGÁLIC ÉS KÉNSAV-GYÁR

A bucuresti Fratii Goldenberg rézárugyár újabb rézgálícgyártásra is berendezkedett. Az üzem megindításához azonban kénsavra van szüksége és miután annak beszerzése nehézségekbe ütközik, a cég saját kénsavgyár felállításának a tervével foglalkozik.

PROFESSZOR UR.

— Hogy érzi magát a kedves neje?
— De professzor ur, én még nem házasodtam meg.
— Ugy, ugy és már régen nőtlen?

★

GAZDAG HAZASSÁG.

— Ahhoz a hatvan éves emberhez akarss feleségül menni? Hát le tudnál vele élni egy életem?
— Hogyne, mama, hiszen nem az én életemet akarom tölteni vele, hanem az övét.

Kavarodás az alkalmazottak bejelentése körül

Február elseje elmúlt és evvel az a rövid határidő is, amelyet a „nemzeti munka védelméről” szóló törvény adott iparosoknak, kereskedőknek és vállalatoknak alkalmazottaik névsorának előterjesztésére. A végrehajtási rendelet, amely február 1-ben állapította meg a bejelentések utolsó napját, későn jelent meg, úgy hogy a vállalatoknak igen nagy része képtelen volt eleget tenni a bejelentési kötelezettségnek. Ezt látta a kereskedelmi minisztérium is, amely az utolsó pillanatban a bejelentési határidő meghosszabbítását határozta el. Ki adták az erre vonatkozó rendelkezést, amelyet a Gyáriparosok Szövetsége nyomban továbbított is tagjainak. A kereskedelmi minisztérium azonban másnap megdöntölte magát és az utolsóelőtti napon kiadott halasztást visszavonta. Így aztán tökéletesé vált a zűrzavar és természetesen, hogy a vállalatok nagy része nem terjesztette elő az alkalmazottai nemzetiségi kimutatását feltüntető táblázatokat. Remélhető azonban, hogy a minisztérium ilyen előzmények után nem fog büntető szankciókat alkalmazni azokkal a cégekkel szemben, amelyek önhibájukon kívül késedelembe estek a kimutatások előterjesztésénél.

Március 31-éig tolt ki a betegsegélyző a járulékhátralékok utolsó fizetési határidejét

Aki jövő hó végéig kifizeti hátralékait, csak öt százalékat koteles a már kiírt büntetésnek megfizetni.

Az aradi betegsegélyző pénztár felkerésére közöljük az alábbi hivatalos közleményt:

Azok a munkaadók, akik teljes egészében kiegyenlítik úgy a régi, mint az új törvény alapján fennálló járadékhátralékaikat a legkésőbb 1935. évi március hó 31-én,

mentesítve lesznek a kiírt büntetés megfizetésének kötelezettsége alól,

A bélyegtörvény 73-ik szakasza értelmében csak a büntetés 5 százaléka lesznek kötelesek megfizetni.

Ez lévén az utolsó határidő, ami még engedélyezhetik, az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy amennyiben fent jelzett határidőn belül nem tennének eleget fizetési kötelezettségeiknek, úgy a legszigorúbban fogja a Pénztár behajtani az összes hátralékban levő járulékokat, valamint a kiírt pénzbüntetést is teljes egészében behajtja.

Tekintettel a fent közlötökre, felhívtnak az összes érdekelt munkaadók — kiknél kihágási jegyzőkönyv lett felvéve, — hogy jelentkezzenek az aradi Szociális Biztosító Pénztárnál annak igazolása végett, hogy a múlt számadási évekre kiírt járulékokat teljes egészében kifizették, vagy pedig az ellenőrzés alkalmával hiányként megállapított bélyegeket a legutolsó napig beragasztották, mivel csak annak igazolása után lesznek mentesítve a kiírt büntetés 95 százalékának megfizetése alól.

Directiunea Casei Asigurarilor Sociale din Arad.

SKÓCIA.

Aberdeenben, Skócia fővárosában izgatott tömeg tárgyalja a korzón a legújabb hírt, hogy a london—aberdeeni gyorsvonat Dundee mellett kicsiklott. A tömeg egyik tagja elküldte magát:

— Istenem, az én feleségem is ezen a vonaton utazott.

Ebben a pillanatban rohannak végig a rikancsok a szerencsétlenségről szóló külön kiadásokkal.

— Na Jack — mondják társai a megijedt embernek — vedd el egy lapot, abban biztosan meg lesz a szerencsétlenül jártak névsora is.

— Még nem veszek — válaszolja Jack — bevárom az esti kiadást, abban benne vannak a lóverseny-eredmények is.

Helyszíni szemlél az adóalanyoknál

Pénzügyigazgatósági közegek ellenőrzik az adóvallomások adatainak helyességét

Az adóvallomási blanketák benyújtása után az összes adókiutési pénzügyigazgatóságok a leggyorsabb tempóban kezdenek hozzá az adók megállapításához. A pénzügyminiszternek egyik legújabb rendelete értelmében minden kereskedelmi és ipari vállalatnál, tehát az iparosoknál is helyszíni szemlét fognak tartani az adókiutési pénzügyigazgatóságok megbízottai és megállapítják az adóvallomási ívben felvett adatok helyességét.

A helyszíni szemle az alábbi pontokra terjed ki: Milyen forgalmu helyen van az üzlet, milyen nagy az üzlethelyiség, mennyit érhet az adóalany áruraktára, milyen az évi forgalma, van-e közeben hasonló szakmájú üzlet? Mennyi üzletből fizet az adóalany, hány tagu család él a háztartásban, milyen ingatlanai vannak és más hasonló természetű kérdésekre.

A félreértések kikerülése kedvéért a tisztviselők és ellenőrök igazoló-iratokat kötelesek felmutatni, mert előfordult az előbbi esztendőben, hogy olyanok jelentek meg az ellenőrzést gyakorolni, akiknek erre semmi felhatalmazásuk nem volt.

Jogesetek a kisipar köréből

A SZESZTÖRVÉNYBEN NEM SZEREPLŐ HATÓSÁGI KÖZEG ALTAL FELVETT KIHÁGÁSI JEGYZŐKÖNYVNEK NINCS KIVÉTELES BIZONYÍTÓ EREJE

A chişineui tábla első szekciójának határozata szerint a szesztörvény 140-ik szakaszában és a 123-ik szakasza 7-ik pontjában nem szereplő hatóságok személyek által felvett jegyzőkönyv adatai ellen rendes bizonyító eljárásnak van helye.

A szesztörvény vonatkozó szakaszai megállapítják, hogy kihágási ügyekben ki vehet fel kivételesen nagyfokú bizonyító erővel bíró jegyzőkönyvet. Többek között megemlíti, hogy a keresleti járás pénzügyi gárdájának vezetője is jogosult ilyen jegyzőkönyvek felvételére.

A chişineui tábla első szekciója elé egy jogeset került, amelyben a kihágási jegyzőkönyvet nem a járási pénzügyi gárda vezetője, hanem a gárdának csak egyik őrmestere vette fel.

A törvény kifejezetten csak akkor minősíti szabályszerűnek a kihágási jegyzőkönyvet, hogyha azok a vonatkozó paragrafusokban megnevezett személyek valamelyike által vétettek fel. Ezek ellen a jegyzőkönyvek ellen csak „hamisítás” címen lehet védekezni.

Az említett jogesetben azonban

a jegyzőkönyvet felvevő őrmester nem minősíthető a kihágási jegyzőkönyv felvételére jogosított hatósági személynek

és így a szóban levő jegyzőkönyvvel szemben tanúkihallgatás elrendelése jogos. Megállapította a tábla, hogy a fenti ügyben

a törvényszék helyesen járt el, amikor a felelősséget a lefolytatott tanúkihallgatás alapján helyt adott.

A táblai döntés a szesztörvény 140-ik szakaszára és a 123-ik szakasz 7-ik bekezdésére hivatkozott.

MIKOR TERHET EL AZ ADÓKIVETŐ BIZOTTSÁG AZ ADÓTÖRVÉNY ELŐIRASAINAK SZÖSZERINTI ALKALMAZASÁT?

A bucureşti királyi tábla második szekciójának 301/303. számú határozata szerint a kényszer-egyezségi kérelem is figyelembe vehető a kivett adóalap megállapításánál.

A fenti jogesetben szereplő ipari vállalkozó, aki egyben kereskedő is, a cége által kéri: kényszer-egyezség alapján

adóleszállítást kért az adókvető bizottságtól.

Hivatkozott tényleges anyagi helyzetére és a hitelzők által elfogadott kényszer-egyezség felére. Az adófelelősségi bizottság az előterjesztett adatokat elfogadta és a kényszer-egyezség alatt álló adóalap jövedelmét a kérelem szerinti összegben megállapította, mindenben helyt adott az adóalany kívánságának.

Ez ellen a döntés ellen a kincstár megbízottja felülvizsgálati kérelemmel élt. Jöccim: az eljárás törvénytelen, mert

csak az adótörvény által előírt módon állapítható meg az adóalany jövedelme

és nem a fent alkalmazott eljárás szerint.

A tábla elutasította a felülvizsgálati kérelmet. Érdekes indoklása: a felelősségi bizottság a tényleges jövedelmet köteles megállapítani és indokolni is köteles, hogy az adó miért állapította meg a kivett összegben. A fenti jogesetben ez a tény megtörtént.

Megállapította a tábla, hogy ténykérdések nem tartoznak az ő hatáskörébe, tehát az adó, illetve a jövedelem összegének megállapításával jelen ítéletben sem foglalkozik a tábla. A tábla csak azt tartozik kivizsgálni, hogy a jövedelem mértékét a törvényes indokkal határozták-e meg, vagy nem. Az adókvető bizottság az adóalany által benyújtott és az annak hitelezői által elfogadott kényszer-egyezségi kérelem adatai alapján állapította meg az adóalany jövedelmét és ezen

Két év óta folyik az áldatlan hajsza, amely a cluji ipartestület sajnálatos közgyűlési botrányaiban kiobbant

Kétezer cluji iparos közül mindössze hatvan akarja eltávolítani Moldován Anton elnököt és ez a törpe kisebbség minden produktív munkát elgáncsol a cluji ipartestületben.

Viciu ipari vezérfelügyelőtől és Anca dr. Iparhatósági biztostól várja a jozan cluji iparosság a tarthatatlan helyzet orvoslását

Irta: HALASZI SANDOR.

Most, amidőn az ország súlyos gazdasági helyzetben van és szüksége volna minden komoly józanul gondolkodó polgárára, minden gazdasági szervének komoly támogatására, a cluji ipartestület tíz éven keresztül békés életében, már második esztendője lehetetlenül van téve minden komoly alkotó munka.

A sorozatos, alaptalan vádaskodások még 1933 elején kezdődtek el a ma is hivatalban lévő előjáróság ellen, a román iparosok egyesületebe tömörült, akkor még kevésszámú tag részéről. Ezek az elégedetlenségek, melyek akkor az egész előjáróság leváltását kívánták,

arra az elhatározásra késztették az előjáróságot, hogy a maga reputációjának érdekében rovatcsaló bizottság kiküldetését kérje.

Ez a bizottság, mely Cluj város főkönyvelőjéből a munkakapára könyvelőjéből, két román könyvszakértőből és egy kisebbségi hiteles könyvelőből tevődött össze, 1934 július 1-én kelt jelentésében megállapította, hogy

a testület ügyvitelét, valamint pénztárkezelését rendben találta.

Miután tovább ezen a címen nem működhetett az ellenzéki akció,

elkezdődött az elnök, a Moldován Anton személye elleni harc.

Tudni kell, hogy 1923-ban, amidőn az új államalakulat óta, első ízben kapott a testület a viszonyoknak megfelelő alapszabályszerű előjáróságot, Moldován Anton személye mellett nyilatkozott meg a közbizalom. Moldován viszont csak egy volt hajlandó vállalni az elnökséget,

ha az előjáróság minden szervében, fele román, fele kisebbségi iparosokból alakul meg.

Román szempontból külön érdeme Moldován Antonnak, hogy akkor még a testület kezében 96 szavazatban, nagyobb részben magyar, zsidó iparosok, kik akkoriban érzékenyebb lelke rezonanciával rendezkedtek, csak a böcs belátás és a feltétlen jóindulat alapján fogadták el ezt a feltevést, nem is minden szó nélkül. Világos, hogy az előjáróságban, mely minden szervében fele román, fele kisebbségi, valamint az elnök, egyik alelnök, az adminisztratív főtitkár, a testület ügyésze, főpénztárnoka román emberek,

a román érdekek fensőbbje feltétlenül biztosítva van.

Ez az állapot már tizenkét év óta, tehát ma is így van. Est a helyzetet továbbra is a legnagyobb odaanással teszi magáévá Cluj kisebbségi iparos társadalma,

noha a testület taglétszámban kétezer és egy-néhány közül ezernéhszáz kisebbségi szerepet és noha az emeletes székház, minden beren-

szel indokol: alapon szállította le az adó alá eső jövedelem összegét. Megállapítható, hogy a tény-megállapításra

nem a törvény által előírt módon jutott ugyan az adókvető bizottság, de a tényeket mégis a törvényes módon állapította meg és azt meg is indokolta.

Nem követelt el tehát semminemű törvénytést, amikor a jövedelmét a tényleges helyzet figyelembe vétele mellett állapította meg és így a kincstári felülvizsgálati kérelmet el kellett utasítani.

Közl: Kele Sándor dr.

dezési tárgyával együtt, kilencven szavazatban kisebbségi áldozatkészségről tanuskodik.

Minthogy a Moldován Anton elnök személyével az elmúlt 12 év tapasztalatai alapján, a legnagyobb mértékben meg volt a többség elégedve, az ő elnökségéhez továbbra is becsülettel ragaszkodott. Ezen, a kisebbségi iparosokra nevezve, nyugalmi állapot ellen intéznek a Román Iparosok Egyesületében tömörült iparosok közül többen sorozatos támadásokat. Mindegy natvan román kisiparos nemzeti türelmetlensége teremtette meg a cluji ipartestületben azt az áldatlan állapotot, mely odáig vezetett, hogy

január 20-án megtartandó közgyűlésre igyekező kisebbségi iparosokat a testületbe való bejutásban megakadályozták, egyeseket tettleg bántalmaztak.

Viciu ipari vezérfelügyelőt, dr. Blaga Aurél ipartestületi ügyészt csak erőltetett igazoltatás után engedték a testület helyiségébe bejutni. Míg az uccán ez volt a helyzet, addig a közgyűlés helyiségében összegyűlt „hatvanan” az illetékeségi igazolást lezártnak jelentették ki, mellőzve a törvényt, alapszabályt és ügyrendet, elnöki előterjesztést, mindjárt a választást levezető bizottságot kiáltottak ki, hogy így puccszerűen az általuk jelölt listát szavazzassák meg.

Dr. Anca iparhatósági biztos látva a törvénytelenséget és elejét vevő nagyobb botránynak, mely többszöri kísérletezésre sem volt „ereményes”, a közgyűlést feloszlatta.

Cluj kisebbségi iparos társadalma tisztában van azzal, hogy Románia politikai ideáljainak megvalósítása felé törekszik. De azzal a tudattal kell tennie, hogy az állam és a községi háztartás kiadásainak tekintélyes része az ő vállaira nehezedik, ennél fogva elvárja, hogy ez a folyamat az alkotmány szellemében, a törvények tisztelt tartásával és az állampolgári jogok figyelembe vételével tapintatosan, körültekintéssel majten végbe, nem pedig utonállással. Már pedig, hogy jelen esetben utonállás történt, ezt bizonyítja a 8-10 tettenérés, melyet a közbiztonsági közeg a helyszínen foganatosítottak, valamint az a néhány ügyészségi feljelentés, melyet ismeretlen támadók ellen ez ügyben folyamathat tettek. Ezek után semmi oka sincsen Cluj kisebbségi iparos társadalmának komolyan venni a román iparosok egyesületébe tömörült türelmetlenkedő iparosok, szóban és írásban tett békés szándéku nyilatkozatait, hanem elvárja, hogy dr. Anca iparhatósági biztos, valamint Viciu ipari főfelügyelő jelentéseiket a tapasztaltokról felterjesszék az illetékes minisztériumhoz és ezen felterjesztés alapján, a vezetőiséget jogosan megillető elégtételt megkapják.

Itt a hideg tél!

Régi ruháimat

Hosszpodár-hoz küldöm

átfesteni, vagy leg tisztítani.

Arad, Strada Siroiescu 13.
es Strada Eminescu 3

Megtörtént kiált a Betegsegélyző satumarei botranya

Felháborító állapotok a satumarei Betegsegélyzőnél

Eltört az orvos a gipszbe rakott testrészt, mert a beteg iparos nem tudott neki 3000 lejt fizetni — Távolból vizsgálta egyik satumarei betegsegélyző orvos a beteghez

Dragos szenátor megígérte, hogy az embertelen satumarei orvosokat kihajítják jól fizetett pénztárorvosi állásaikból

Satumare városban az iparosok, a magánalkalmazottak és munkások nagygyűlést tartottak. A panaszok egész lavínja törődött fel az ottani Társadalombiztosító és az ott működő egyes orvosok ellen. Komoly és szavahihető emberek olyan felháborító dolgokat hoztak fel az ottani pénztár orvoslás és működése ellen, hogy csak valószínűleg a közpör elremitó fejezetei köd tartoznak. Hogy a betegek egymás mellett vették ki és a nőket felmestelenül zúdítják a rendelőbe. Hogy a satumarei pénztári orvos egy kis beteg tanoncot a rendelőből kiutasított, mert nem tudta megmondani románul, hogy mi a baja. Az is megtörtént, mondotta Tatorján Illés, az ottani Ipartestület elnöke, aki a tiltakozó gyűlésen mindeme panaszokat felsorolta, — hogy súlyos beteg gyermekekhez hívták a házba a pénztári orvost, aki az ajtóban megállt és ebből a távolagságból konzultálta a beteget.

De a satumarei Társadalombiztosítónál dúló szörnyű állapotokra a legélesebben világít rá Dragos Aurél ottani szenátor beszéde, aki — mint mondotta — magánforrásból a következőkről értesült:

Egy ízben egy szegény kovács mester eltört kezével fordult segélyért egyik pénztárorvoshoz.

Az orvos sinberakta az eltört hüvelykujját,

majd hozzá fordult a beteghez:

— Na barátom, most 3000 lejt fizetsz a műtétért.

— Könyörgöm doktor ur, nekem annyi pénzem nincs, egyszerű szegény ember vagyok és a T. B. pontosan fizető tagja. Ami pénzem van, szívesen adom és hálás is vagyok, de 3000 lejem nincs.

— Ninca? — szólott az orvos, akkor nesze! Ekkor újra eltört a már bekötözött testrészt.

— A felsorolt panaszokat — mondotta Dragos szenátor — sajnálattal és felháborodással hallottam. Miért tűri el a betegpénztár igazgatósága az ilyen botrányos eseteket?

— Kérem, közöljék velem azoknak az orvosoknak a nevét, akik az említett módon viselkedtek és én biztosítom Önöket, hogy az az orvos, aki kikergette beteget, mert nem tudta románul megmondani, hogy mi a baja és az az orvos, aki távolból vizsgálta, a pénztárnál nem fog többé vizsgálni! (Percekig tartó taps.)

— Ha én — folytatta Dragos szenátor — Önöktől egy memorandumot kapok kézhez és azt bemutatam a munkaügyi miniszternek, egészen bizonyos, hogy ő a panaszokat megértően orvosolni fogja.

Tanulmányi segélyt kapnak külföldön dolgozó szakmunkásaink

A munkaügyi minisztérium vizsgálja ki a szakmunkásokat, akiket szaktudásuk gyarapítása végett külföldi gyárakban helyez el. — Németül, csehül, franciául is kell tudniuk a munkásoknak, akik az állami támogatást igényelik. — Kisebbségi szakmunkások is pályázhatnak. — Mit kérdeznek a vizsgán?

E hó 16-ig lehet jelentkezni és e hó 18-án lesz a vizsga

A munkaügyi minisztérium rendkívül érdekes és a munkásság számára különösen nagy fontossággal bíró terv megvalósításával foglalkozik.

Tekintettel arra, hogy a hazai üzemeknél felülően kevés a szakképzett munkás, a minisztérium elhatározta, hogy

a tehetségesebb munkásokat külföldre küldi szakmunkájuk tökéletes elsajátítása végett.

A minisztérium nagy külföldi üzemeknél helyezi el ezeket a munkásokat, akik, miután tökéletesítették magukat a szakmában, visszatérnek az országba, hogy a belföldi üzemek technikai vezetésében segítkezzenek és a látottakat, tanultakat a hazai üzemek javára hasznosítsák.

A külföldre küldendő munkásokat a minisztérium egyik bizottsága vizsgálja ki útján választja ki.

Ez február 18-án, hétfőn 9 órakor lesz Bucuresztben, a munkaügyi minisztérium épületében. A vizsgára február 16-ig lehet jelentkezni.

A vizsgára olyan munkások jelentkezhetnek, akik

román állampolgárok, katonai szolgálatukat teljesítették, 30 évnél nem idősebbek, munka vagy mesterkönyvük van és 5 éve dolgoznak a szakmában.

A vizsgán írásbeli dolgozatban kell feleld. Közni egy könnyű román nyelvű feladatot, egy

olyan számtani és mértanpéldát, amely a jelentkező mesterségével kapcsolatban van, azonkívül egy ipari rajzot, vázlatot kell készíteni. A szabalon a jelentkezők szakmája általános műszaki anyagából és Romániára vonatkozó gazdasági és földrajzi ismereteiből kell levizsgáztatnia.

A jelentkezőknek beszélniük kell annak az idegen országnak nyelvén is, amelynek területén ismereteiket gyarapítani akarják. Így például azoknak az üvegipari munkásoknak, akik laboratóriumi edények és fényreklámok üvegteteinek előállításával foglalkoznak, okvetlenül tudniuk kell németül, vagy csehül, akik pedig a finom üveg előállításában akarják specializálni szaktudásukat, németül, csehül vagy franciául kell tudniuk. E három nyelv valamelyikét kell beszélniük a külföldre készülő szövőipari munkások különbözö kategóriáinak is, a szerszámkészítő és edző vas munkásoknak németül vagy franciául kell beszélniük.

Az ösztöndíjas munkások előre kapják az utiköltséget és az egy hónapi megélhetéshez szükséges összeget. Ezentul havonként kapnak bizonyos összeget.

Utazás előtt a külföldre induló munkások írásban kötelezik magukat arra, hogy szakmájukat minél jobban elsajátítsák és hogy

és szóval, se tettel nem vesznek részt semmilyen politikai mozgalomban külföldi tartózkodásuk alatt.

Írásban kötelezik magukat arra is, hogy bizonyos idő után visszatérnek az országba és az itteni üzemeknél értékesítik tudásukat. Külföldi tartózkodásuk alatt a munkások kéthavonként kötelesek beküldeni a minisztériumnak az üzem igazgatósága által kiállított igazolványt arról, hogy rendszeresen dolgoznak. Ezenkívül kötelesek havonként készítenő beszámolóikban kifejtetni, mit láttak az elmúlt hónap alatt.

A vizsgákra természetesen kisebbségi munkások is jelentkezhetnek.

Az aradi farsang egyik legsikerültebb táncestélye volt az Idei iparosbál

Az aradi iparosbál, amint azt előre megírtuk, idén is bombasikerrel aratott. Nagy és mégis szívnemű közönség gyűlt egybe az Iparos Kulturális nagytermében, hogy egy éjszakára kikapcsolódjék a mindennapos gondokból. Ez igen szépen sikerült is. Az izlésesen feldiszipert teremben rövidesen otthonias lett a hangulat. Az iparosbál közönsége csupa ismerősökből tevődött össze.

Előszörban Reinhart Gyula és a vezetése alatt működő Otthon igazgatóság érdeme a nagy siker, amely minden esztendőben beigazolja, hogy a Reinhart Gyula által alapított Iparos Otthon valóban otthona az aradi iparoságnak.

Nagyban elősegítette az est sikerét a lelkes hölgygárda. A büffénél Reinhart Gyuláné, Glück Józsefné, Jakobi Gyuláné, a pezsgősátorban Zombory Gyuláné, a cukrászdában Engelhardt Ferencné, Wild Margit és Neumann Lóci, a teasátorban Martini Jánosné, Braun Samuné, Sztojka Kálmánné, Bedő Lászlóné, Menráth Miklósné, T. Gadó Lujza, Gács Elvira és Szabó Böske, a fekete-kávés-sátorban Kőszegi Emilné, Bartha Ernőné, a tombolánál pedig Faragó Böske, Illyés Istvánné, Gégner Sándorné, Erbeszkei Manci, Baranyi Bella és Szabó Jolán tevékenykedtek.

A hatóságok képviseletében Ursu János dr. polgármester jelent meg. Ott láttuk Parecz Béla dr. magyarpárti elnököt, Cotoiu Romulus dr. országyűlési képviselőt, ipartestületi ügyeaszt, Botio Alex. dr. volt polgármestert és Vuleu I. Maxim ipartestületi elnököt is. A bál a reggeli órákig tartott és városszerű megállapították, hogy az aradi farsang egyik legsikerültebb mulatsága volt.

SZAKKÉTEZER LEJT FIZETTETTER TANONCISKOLAI BIRSÁG CIMEN MULT ÉVBEN A CLUJI IPAROSOKKAL

A gazdasági válság ellenére, vagy talán éppen ezért, az emberek a legnagyobb nehézségek ellenére is igyekeznek életlehetőségüket biztosítani. Ennek bizonyossága a cluji eisörtoku iparhatóság most elkészült és a mult évi tevékenységet magában foglaló kimutatása, amely érdekes számadatokat tüntet fel.

A mult év folyamán Clujon 443 iparigazolványt adtak ki és ezzel szemben 232 iparigazolványt vontak vissza. Az: bizonyítja ez a szám, hogy

az iparral kimerlelező emberek száma még mindig szaporodik.

Nyolcszáz iparos ember ellen indult meg eljárás amiatt, hogy tanoncot nem járattja rendszeresen iskolába és ezért 102 ezer lej büntetést róttak ki. Kliencvenkilenc esetben tartott tűzrendészeti vizsgálatot az iparhatóság, tiz új gyártelep létesítését engedélyezte és nyolc esetben engedélyezett végeladást

REMÖLET.

A nagy geológus professzor előadást tart és azt állítja, hogy a föld egybillió év múlva ki fog hűlni. Egy ur a hallgatóságból remülten feldált:

— Hány év múlva?

— Egybillió év múlva, — felelt a professzor.

— Hála legyen, — jegyezt meg megnyugodva az ur, — megijedtem, hogy egymilliót tévesztett mondani.

Arad kereskedői az aradi mintavásárért

Az Aradi Kereskedelmi Testület vasárnap délelőtt, Domán Sándor elnöke alatt fontos gyűlést tartott. Jellemzi a tanúsított intézkedések nemcsak a tárgyalt anyagok érdekességét, hanem mindenek előtt az egyesületi élet belső öntudatosságát és a vezetőséggel való teljes együttérzést és együttműködést egyformán jellemzi.

A napirend egyik legfontosabb pontja volt Domán Sándor elnök előterjesztése az Aradon, június hónapban a Kereskedelmi Kamara égisze alatt rendezendő árumintavásár ügyében. Domán Sándor ismertette azt a törekvést, amely életet kíván hozni a város legyengült gazdasági életébe és figyelmet és szívet megragadó eréllyel kívánja felhívni a közérdeklődést. Árumintavásárt tervez és készít elő a Kereskedelmi és Iparkamara szoros együttműködésben a Mezőgazdasági Kamarával, az összes gazdasági tényezőkkel és mindenekelőtt magával a város vezetőségével. Természetesen

nem elégszik meg a rendezés a szorosan vett ipari, mezőgazdasági, szőlészeti, állattenyésztési kiállításokkal és a kirakatok gazdag és izlées bemutatásával,

hanem művészeti, néprajzi, kulturális és sport ünnepségek nagy gazdagságával is igyekszik maradandó emléküvé tenni ezt a június hónapra tervezett vásárt.

Az erre vonatkozó kapcsolatok felvétele folyamatosan van.

Tervben vannak olyan bemutatások, melyek országos értékű kulturális kezdeményezések lehetnek maradandó kezdetek.

A kereskedők szavát arra nézve kérdezi a testület, hogyan kíván belekapcsolódni a mozgalomba.

A beható és igen élénk megbeszélésben, amely a mozgalomnak szeretetteljes támogatását élénken hangsúlyozta, Faragó Rezső bankigazgató, Meer Ármán festékgyáros, Schwartz Ármán bőrnagykereskedő és Ordelt László vetettek fel eleven ötleteket. Ezek további kiépítése végett elhatározták, hogy a választmány külön, egyedül ennek a kérdésnek szentelendő ülést tart majd és felkérték Domán Sándor elnököt, hogy mint a Kereskedelmi Kamarának is kereskedő-elnöke, tartsa fenn ez ügyben a Kamarával az állandó és közvetlen összeköttetést.

Kis forgalom, nagy pénzbőség

A hazai és külföldi lej közötti árfolyamkülönbség érdekes következményei. — Kihever-e a lej a szenvedett árfolyamvesztéséget?

Elkeseredett küzdelem a drágaság ellen

A lej külföldi és belföldi árfolyama közötti különbség érdekes következményeket idéz elő a pénzforgalomban. Az országba a lej stabilizált árfolyama van érvényben, aki belföldi árut exportál, az annak lej ellenértékét a devizák hivatalos árfolyamán kapja meg a Banca Nationalától. Aki külföldi árut hoz be, annak a külföldi árfolyamon kell megvásárolnia a beszerzéshez szükséges devizákat. A kétféle tranzakció 50—60 százalékos pénz-differenciát jelent. Ennyivel drágábbak az idegen valuták a szabad forgalomban, mint a hivatalos árfolyamon. Minthogy a kormány éltető okoknál fogva nem akarja engedni, hogy a lejnek külföldön leértékelt árfolyama érvényesüljön a belföldi forgalomban, nehézségek jelentkeznek a külkereskedelmi árucseré lebonyolítása terén. Nem lehet exportálni és nem lehet külföldi árut behozni. Az export, amely állami támogatás mellett is — kiviteli prémiumok fizetése — nehezen megy, nem eredményez annyi devizát, amennyire a jegybanknak szüksége van és még kevésbé jut importra.

A Banca Nationala 1932-ben még 87 százalék szabad deviza felett rendelkezett, 1933-ban ez a mennyiség lecsökkent 56 százalékra, tavaly csak 35 százalék volt, az idén még kevesebb lett.

Ez az oka annak, hogy a jegybank nem tud eleget tenni külföldi fizetéseknek, nem tudja finanszírozni a kereskedők által külföldi eladók számára a jegybankhoz befizetett összegeket. Ez idézi fel a lej leértékelését a külföldön.

Amíg azonban külföldi fizetési eszközökben ilyen nagymértékű a hiány, a lej belföldi forgalma annál jobban nő. Bankjegyforgalmunk 1929-ben

22 milliárd volt, ma — a válság minden tobzódása, az üzletek szűnetelése, a forgalom redukáltsága mellett — 32 milliárd. A mai üzletelenség mellett indokolt lenne, ha 40 százalékkal kisebb volna a pénzforgalom, mint a válság előtti évben volt. A válság azonban ennek éppen a fordítottja: kisebb forgalom mellett nagyobb a pénzbőség.

Ez az, jelenti, hogy bármilyen hermetikusan le vannak zárva határaink a nemzetközi pénzforgalom elől és bármennyire igyekszünk is elejét venni annak, hogy a lej külföldi leértékelése a belföldön is érvényesüljön,

a drágaság mégis nő és ugyanolyan, vagy kisebb belföldi forgalom lebonyolításához több pénzre van szükségünk.

A nagy kérdés az: sikerül-e külkereskedelmi forgalmunk fokozásával kereskedelmi és fizetési mérlegünket újból annyira megjavítani, hogy a lej kiheverje szenvedett árfolyam-vesztését? A kormány — kissé későn — módosítás alá veszi a külföldi áruforgalom rendjét és elég gyökeres reformokat vezet be. De nem mulik minden a rendszeren. Valami mulik azon is, hogy van-e elég külföldön értékesíthető áruunk? Az most végleg elintézett dolognak látszik, hogy a rendes kivitelből származó külföldi követelések 60 százaléka járó behozatali bizonyítványok szabad forgalmát megengedik. Az exportőrök tehát szabadon eladhatják majd külföldi követeléseiknek több mint fele részét az importőröknek és így kárpótolhatják magukat a valuta-vesztéseken. Lesz azonban ezenkívül egy pórt-export is, amely a kompenzációs forgalom újra megengedésével jön létre. Természetes, hogy azokkal az országokkal szemben, amelyekkel más természetű megállapodásaink vannak, mint például Franciaországgal, Svájjal, Görögországgal Olaszországgal, mint a melyekkel clearing megállapodásunk van, Ausztriával és Magyarországgal, amelyekkel magán-clearingen történik az áruforgalom lebonyolítása, kompenzációs alapon nem lehet kiviteli üzleteket kötni, sem ezekből behozatali bizonyítványok nem származnak.

A kiviteli jutalékok kérdése még mindig nem nyert tisztázást. A petróleum, fa és gabona-exportőröknek a prémium királyi rendelet értelmében jár, de nincs miből kifizetni, mert a behozatali bizonyítványok díját nem szedték be, minthogy behozatal nem is volt. Valószínűleg a kontingens-engedélyek kiadásából származó bevételeket használják fel majd erre a célra.

Hajmosó „hajszáritó”

készülékek
és más

fodrászati
cikkek

olcsón, szakszerűen

Kőszeghy Sándor Fia

Arad,

Bul. Reg. Ferdinand 63 - 65.
volt Dengli-ház.

Hogyan adta el árukészletét egy élelmes cseh- országi pék?

Hamis rádióüzeneteket közvetített sajátkészítési géppel. — „Kitört a háború”. — Az ezermester péket letartóztatták.

Olmützből jelentik: A közeli Dobrometitz községben különös trükköt eszelt ki egy pék, aki különben ezermesterkedéssel is foglalkozott és nemrég egy rádióleadót készített magának. Néhány nap előtt ezzel a rádióleadóval a Cseh Távirati Iroda nevében azt a hírt terjesztette el, hogy kitört a háború és a kormány szigorúan betiltotta a lisztkészletek felhalmozását. Erre szokás szerint mindenki megrohanta a pékműhelyeket és igyekezett minél több lisztet megszerezni. Persze erre a rohamra egyedül ő készült el és óriási rakárát könnyű szerrel eladta. Egy-két nap alatt nagyobb forgalmat csinált üzletében, mint máskor egy év alatt szokott, de az aranyélet nem tartott sokáig, mert a csendőrök felfedezték titkos rádióleadóját és őt letartóztatták.

CELOFAN-GYAR ROMANIABAN.

Az utóbbi időben különösen a textiliparban erősen divatba jött a fonalaknak celofánzávalóval való örzésodrása. Ezt az anyagot különben, higiénikus volta miatt, egyre nagyobb mértékben használják az élelmiszeriparban is, csomagolási célokra. Az egyik bucurestii helyem-fonall-importcég tulajdonosa jelenleg Párisban tárgyal egy hazai celofángyár felállításáról.

FELELŐS-E A HÁZTULAJDONOSA A ROZOGA LÉPCSŐ OKOZTA BALESETÉRT?

Érdekes kártérítési pert tárgyalt a napokban a cluji munkabírószék. A per előzményei a múlt év augusztusára nyúlnak vissza. Bucsa Péter, a Bánffy-palota házmestere egy alkalommal a padláslepcsőről leesett és a baleset következtében súlyos sérüléseket szenvedett. A házmester Mircea Georgescu ügyvéd útján 77 ezer lejes kártérítést pert indított a ház tulajdonosa, báró Bánffy Albert ellen, azzal az indokolással, hogy a padláslepcső elhanyagolt, rozoga állapotban volt és így a balesetért a háztulajdonost terheli a felelősség. A tárgyaláson hosszas jogi vita támadt Mircea Georgescu és br. Bánffy megbízottja, dr. Ancusa ügyvéd között, majd a munkabírószék elutasította a házmester 77 ezer lejes igénykeresetét és csak 11 ezer lejt ítél meg bérkövetelés címén.

ÚJ KINZŐESZKÖZ.

— Anyuska, miért van csak azokban az étel-
ekben vitamin, amiket én nem szeretek?

EPÉS.

— Miért nem kacagsz sohasem azokon a vicceken, amikkel a jó öreg lovagod traktál?

— A viccek jók, de annyira utálok őt, hogy a viccein csak akkor kacagnék, amikor nem látja.

Színházi és estélyi
ruhákat legszebben

fest és tisztít

KNAPP

Strada Episcopul Radu 10.
Főút: Strada Brătianu 14.

Nők a szövetkezeti munkában

Nyugaton a szövetkezeti mozgalom a nők között napról-napra nagyobb tért hódít. — Női szövetkezeti pénztintézetek, női áruházak, női személyzettel és vezetéssel szövetkezeti alapon és női szállodák.

Különösen a kis államok asszonyai értek el nagy eredményeket

Érdekes és feljegyzésre méltó dolog történt Angliában a nyáron a női munka terén. Londonban tartották a szövetkezeti nők nemzetközi szövetségének nagy konferenciáját. Mert a nők figyelmé a szociális és irodalmi munkákon kívül a gazdasági életre is kiterjed. A nő ösztönösen megértette, hogy a szövetkezeti mozgalomnak szép feladat vár rá, az egy olyan munkatér, ahol a nő mindennemű munkája értékesíthető és ahol nem külön utakon haladó, de egységes munkára van szükség.

Statisztikai kimutatás szerint az eddigi összes női mozgalmak monstre gyűlései közül ez volt a legnépesebb. Képviseletet magától a földkerekség minden állama, sőt voltak országok, melyek több delegáltat is küldöttek. Elénken bizonyítja ez, hogy a szövetkezeti mozgalom a nők között megértésre talált. A felolvasott titkári jelentések pompásan működő szövetkezeti életéről tesznek bizonyosságot. Különösen a kis államok asszonyai számolnak be csodálatos munkáról. S a beszámolók nem üres hivatkozások, de tanításul is szolgálnak. Itt nem versenyezni, de ezzel is segíteni akarnak egymás munkájában. Itt eltörpülnek a kicsinyes gyűlölködések és irigységek. A közöses elörelépésén dolgoznak mind. Valóságos missziós munkát végeznek az eddigi szövetkezeti munkát nem ismerő társnőik között. Tanítják őket a szövetkezés hasznos voltára, mellyel nemcsak a jelen, de a jövő gazdasági életén is segítenek.

A szövetkezeti mozgalom napról-napra na-

gyobb tért hódít s mint látjuk, a férfiak uttörő munkája mellett a nőnek is szerepet juttat. A szeretetre és segítségre teremtet nő szívesen vállal részt a szerepből. Végre olyan munkaközösségekben dolgozhat, hol minden más választást lemondva, valóban a közösségért foyik a munka. És ez a munka nem is teher, nem is kiadás. Ez csak az öntudatosságot nevelő és sorsunkat javító áldás. A külföldi nők ezen már régen túl vannak és büszkén írják a szövetkezeti munka árán elért sikereikről, melyek közt felsorolhatók a hatalmas női áruházak női vezetéssel és személyzettel, szövetkezeti üdülők, mik a nők kitaró munkája által emelkedtek ki a földből. A modern kórházak olcsó és pompás kezelése, a szövetkezeti iskolák, hol elméleti és gyakorlati tárgyakat tanítanak a világon minden tudományból. Sőt vannak női szövetkezeti pénztintézetek is, melyek kitűnően viráznak. S ezt mind az egységes munka teremtette meg. A szövetkezeti nők emellett állandóan a világéért harcolnak. Ezrével küldik a sürgönyöket Genfbe, kérve és követelve az általános leszerelést, hátha felfigyelnek erre a zöld asztalnál a világ sorsát intéző államférfiak.

Jó volna, ha a mi asszonyaink is belekapcsolódna a szövetkezeti munkába s ezzel megmutatnák, hogy megértették az önmagukon való segítés legegyszerűbb formáját. Ha a jövő évi nemzetközi gyűlésen a mi nőink is részt vehetnének és bebizonyíthatnák, hogy ők is barátai az alkotó munkának.

Megvonták az 1934. május 5-ike után kiadott építési engedélyek alapján épült új házak adókedvezményeit

A pénzügyminisztérium az új adókiegészítési utasításokkal kapcsolatban rendeletet adott ki, amely szerint az 1934 május 5-ike után kiadott építési engedélyek alapján épült házak nem részesülnek adókedvezményben.

Az új házak adókedvezményét megszüntető miniszteri rendelet országsszerte élénk megutkolást váltott ki. A miniszteri intézkedés visszavonása érdekében az érdekelt házulajdonosok előre láthatólag országos mozgalmat indítanak.

KÖZÖS KASSZA.

A tanító néni a jó erkölcsről tart előadást a harmadik osztályban.

— Mondjad, Péter, — kérdezi, — hogyha én belenyulok egy bácsi zsebébe és a bácsi tudta nélkül elveszem a pénzt, akkor mi vagyok én?

— A felesége.

FÉLTETT VENDEG.

Móricza megszólal a vacsoránál:

— Nem értem, mama, miért mondd te mindig, hogy a Weisz bácsi egy kedves ember.

— Hát nem kedves ember?

— Miért zárod akkor be mindig a szekrénybe, amikor a papa haza jön?

KÉRJEN MINDENÜTT

„ELZETT“

BUTORZÁRAT

KAPHATÓ MINDEN VASKERESKEDESSEN.

KÜLÖNLEGES EGÉSZSÉGÜGYI INTÉZKEDESEK NYOMDAK ÉS MAS ÓLOMMAL DOLGOZÓ IPARÁGAZ UZEMEI SZÁMÁRA

A timisoarai nyomdászipar élénken tiltakozik a nagyigényű utasítások ellen. — A nyomdászipar nem dolgozik tiszta ólommal.

Az egészségügyi törvény végrehajtási utasítása, amely két év előtt jelent meg, szigorú intézkedéseket tartalmaz az ólommal dolgozó vállalatokra vonatkozólag.

A törvény kötelezi a vállalatokat, köztük a nyomdákat is, hogy ez év február 13-ig különleges egészségügyi berendezéseket valósítsanak meg. Így a munkatérnek magassága legalább három méter kell, hogy legyen. Minden öt munkásnak külön mosdója legyen meleg és hidegvízzel, ezenkívül tusfürdő is be kell rendezni. Minden munkás köteles a munkaadó számlájára reggelenkint fél liter tejet elfogyasztani. Ilyen és hasonló intézkedéseket foglal magában az egészségügyi törvény.

Ebben az ügyben a timisoarai iparkamarában értekezlet volt, amelyen a nyomdatulajdonosok és lapkiadók állást foglaltak a rendelkezések ellen, mert azok végrehajtása a mai gazdasági viszonyok között lehetetlennek látszik. Ionescu Aurel, a kamara elnöke és Conciatu főtitkár a napokban elutaztak a fővárosba, hogy a tiltakozást előszóval is kifejezzék, de ezenkívül magukkal vitték az érdekeltek tiltakozó emlékiratát is, amely utal arra, hogy a nyomdában a munkások nem tiszta ólommal dolgoznak, ami nem veszélyes tehát ezen intézkedések túlzottak.

BEOSZTAS.

— Maga hogyan osztja be a keresetét?

— Körülbelül 20 százalék a lakbérre megy el, 30 százalék a ruházatkódásra, 50 százalék a kosztura és 20 százalék a szórakozásra.

— De hiszen ez 120 százalék!

— Sajnos!

ÚJ RENDELET A KÜLFÖLDI BEHOZOTT ÁRUK VÉTELÁRÁNAK KIFIZETÉSÉRE VONATKOZÓAN

A kivitel és behozatal terén szükséges kifizetésekre vonatkozóan új rendeletet bocsátott ki a kereskedelemügyi miniszter. Eszerint a behozott áruk vételárát nem lehet semmi körülmény között másként kifizetni, csak úgy, amint ezt az egyes országokkal kötött clearing-szerződés előírja. A nagykereskedő cégek ugyanis arra gondoltak, hogy behozatali engedélyeik átadásával kárpótolják külföldi eladóikat. Ezt a kiegyenlítési módot a kereskedelemügyi miniszter nem fogja a jövőben megengedni.

CONVOCARE.

Leopold Bruckner fabrica de mobile S. A., Arad, isi va ținea

acunarea generală extraordinară

in ziua de 17. Febr. 1935. ora 11. a. m. in biroul societății anonime, str. General Berthelot Nr. 6. la care acționarii se convoacă,

Ordine de zi:

1. Angajarea a 3 directori conducători și stabilirea sa. arilor lor.

2. Eventuale propuneri.

Acționarii se somează prin prezenta să se conformeze dispozițiilor art. 11. din Statute.

Arad la 4. Februarie 1935.

Consiliul de Administrație

MEGHIVÓ.

Bruckner Lipót bútorgyár r. t., Arad, 1935 február 17-én d. e. 11 órakor a társaság hivatalos helyiségében, str. General Berthelot 6 sz. alatt,

rendkívüli közgyűlést tart, amelyre a részvényesek meghívotnak.

Napirend:

1. 3 ügyvezető igazgató alkalmazása és fizetésük megállapítása.

2. Esetleges indítványok.

A részvényesek felhívotnak, hogy tegyenek eleget az alapszabályok 11. szakaszában előírt rendelkezéseknek.

Arad, 1935. február 4. napján.

Az Igazgatóság

DRÁGUL AZ ÉLET!

Mit mutat a megélhetés januári index-száma? — Tavalyelőtt januárban olcsóbb volt a megélhetés mint háború előtt.

Tavasza várható a drágasági hullám

Bucuresti jelentés szerint a megélhetés januári index-száma az élet további drágulását mutatja. Még mindig nem az a drágulás jelentkezik, amely a lej értékvesztésének következménye, mert a múlt hónapban az import jóformán teljesen szünetelt és a lej külföldi leértékelése — a külföldi áruk és anyagok beszerzése révén — nem vált még érezhetővé. Ez majd csak azután fog teljes erejével jelentkezni, ha erősebben megindul az árubehozatal. A drágaság azonban ennek dacára is emelkedőben van, csak tempója még fékezhető, de állandó. Az 1933-ik év januárjában háztartási szükségleteinket 29.999-szer drágábban szerezhettük be mint a béke éveiben. Helyesebben: mintegy harmincszor több olyan pénzen, amelynek értéke több mint harmincszor kisebb a békebeli pénzénél. Alapjában tehát

tavalyelőtt januárban sokkal olcsóbb volt a megélhetés, mint a háború előtt,

csak nagyobb összegekkel lehetett lebonyolítani a szükségletek beszerzését. A múlt év novemberében a megélhetés már 30.70-szer volt drágább, mint a béke éveiben, tavaly decemberben 31.20-ra szökött fel a megélhetés index-száma, az elmúlt január hónapban pedig elérte a gazdasági és pénzügyi válság jelentkezőse óta a legmagasabb számot, a

31.27-et.

Ez a szám három tényezőtől tevődik össze: élelmiszereinket 31.64-szer drágábban főztük, mint a békeben, ruházati cikkeinket 32.81-szer.

sem, a lakbért és egyéb vegyes szükségleti cikkeinket 29.37-szeresen. E három szám átlaga adja a 31.27-es index-számot, amely viszonylagos magassága mellett is

nagy olcsóságot jelent még a békebeli árákkal szemben is.

A megélhetési arai ugyanis mai lejben vannak számítva s a mai lej nemcsak 32-edrésze értékben a békebeli lejnek, hanem lényegesen kisebb hányada, mert a külföldi alaposan leértékelt pénzünket. Ez az értékvesztés elsősorban az államnak okoz nagy gondot, mert új jövedelmi forrásokról kell gondoskodnia s ez valószínűleg többféle új monopólium bevezetése lesz. Az állami egyeduralmuk soha és sehol a világon sem jobbá, sem olcsóbbá nem tették a közönség megélhetését s ezt nem is azért csinálják, hogy a közönség olcsóbban éljen, hanem, hogy az állam keressen versenytárs és konkurrencia nélkül. A monopóliumok bevezetése egyszerre lényegesen meg fogja drágítani a megélhetést s ha ez összeesik majd a külföldi árubehozatal soká már el nem odázható megindulásával,

a drágaságnak olyan hulláma fog elönteni, hogy a megélhetés — különösen a fixfizetésű emberek és családok számára — nagy mértékben megnövekszik.

A kilátások tehát nem valami rózsásak az új esztendőre, amely a mindennapi élet nagyfokú megdrágítását igéri már a tavaszi hónapokra is.

Nistor. miniszter megmagyarázta Cernautiban, hogy mi az az etnikai eredet

Megnyugtató kijelentések a nemzeti munka védelméről szóló törvény végrehajtása ügyében

A kormány nem gördit akadályokat a kisebbségi polgár megélhetése elé

Nistor munkaügyi miniszter cernauti látogatása alkalmával kihallgatáson fogadta Kassner Salamon dr.-t, a Román Zsidók Szövetségének bukovinai elnökét. Kassner felvilágosítást kért a miniszter:öl arra a rendeletre vonatkozólag, mely a bekért kimutatásokon az alkalmazottak etnikai (faji) eredetének feltüntetését kérte a vállalatoktól. Hangoztatta, hogy a Hivatalos Lapban is közlése rendelet szöveg eljuttatásán áll nemcsak a nemzeti munka védelméről szóló törvény, hanem az alkotmánnyal is.

Nistor válaszában kijelentette, hogy

a kormány tevékenységében tartja a „munkához való jogot” és nem áll szándékában akadályokat gördíteni a kisebbségi állampolgárok megélhetése elé.

A törvény az irányadó és nem az említett miniszteri rendelet, melynek más célja nem lehet, mint hogy statisztikai adatokat gyűjtsön s

„valószínűleg nem is vonatkozik Bukovinára”...

A miniszteri nyilatkozat legutolsó mellékmondata után önkénytelenül felmerül a kérdés: vajjon Erdélyre vonatkozik-e?

SANDA GYANU.

SALAMONI ÍTELET.

Egy vatikáni bibliakutató kiderítette, hogy a híres salamoni ítéletnek párja is van, amely így hangzik:

— Élt abban az időben egy ikerpár. Olyan egyformák voltak, mint két tojás. Az egyik meg-nővűt, aztán kitört a háború a filiszteusokkal és mind a kettő bevonult katonának. Eltelt három hónap és haza jött az egyik szabadságra. A fiatal menyecske ölelő karokkal sietett eléje.

— Pardon, — mondta az iker, — én a nőtlen vagyok.

Megint eltelt három hónap és haza jött a másik iker is. A menyecske ölelő karokkal rohant eléje.

— Pardon, — mondta ez is, — én a nőtlen vagyok.

Sem a menyecske, sem a rokonság, sem a bírák nem tudták eldönteni, melyik iker a férj és melyik a nőtlen. Így került a dolog bölcs Salamon elé. A nagy király így szólt:

— Ketté kell vágni az anyózt...

Az egyik iker ebben a pillanatban megelégedetten dörzsölte a kezét...

CONVOCARE.

Steinfeld și Herskovits S. A. pentru comerțul de lemne, Arad își va ține

adunarea generală extraordinară

în ziua de 17. Febr. 1935. ora 10. a. m. în biroul societății anonime, Calea Radnei Nr. 56, la care acționarii se convoacă.

Ordine de zi:

1. Angajarea a 2 directori conducători și stabilirea salariilor lor.

2. Eventuale propuneri.

Acționarii se somează prin prezenta să se conformeze dispozițiilor art. 11. din Statute.

Arad, la 5 Februarie 1935.

Consiliul de Administrație

MEGHÍVÓ.

Steinfeld és Herskovits fakerekedelmi r. t. Arad, 1935. február 17-én d. e. 10 órakor a társaság hivatalos helyiségében, Calea Radnei 56. sz. alatt,

rendkívüli közgyűlést

tart, amelyre a részvényesek meghívotnak.

Napirend:

1. 2 ügyvezető igazgató alkalmazása és fizetésük megállapítása.

2. Esetleges indítványok.

A részvényesek felhívotnak, hogy tegyenek eleget az alapszabályok 11. szakaszában előírt rendelkezéseknek.

Arad, 1935. február 5. napján,

Az Igazgatóság.

A VÁROSI ADÓHIVATAL SZEDI BE TIMISOARAN AZ IPARTESTÜLETI ILLETEKEKET.

A timisoarai ipartestület értesíti tagjait, hogy az ipartörvény 21-ik szakasza értelmében az ipartestületi illetekeket újból a városi adóhivatal szedi be. Az adóhivatal az illetekek beszedéséről saját közegei útján gondoskodik.

FUTURISTA VICO.

Egy elegáns ur jelenik meg az esti korzón, megáll egy fényes üzlet előtt, lehajtja a fejét, mereven a földre néz és lassu léptekkel le a földjárkál a kivilágított kirakat előtt. Az elegáns ur különös sötétjének sok bámulója akad, de senki sem szól ni hozzá. Végül akad egy bátor lélek, aki fél órai bámulás után megkérdezi.

— Mit tetszik keresni itt a földön?

— Az aranyórámat.

— Itt tetszett elveszteni?

— Nem, hanem egy mellékútcában.

— Hát akkor miért tetszik itt keresni?

— Itt világosabb van.

AZ ORADEAI MEGYEI PREFEKTUS LE AKARJA TÖRNI A KENYÉRÁRAKAT.

Dancse Jakab pékmester és városi tanácsos kezdeményezésére az oradeai sütőmesterek kar-taliba tömörültek és kivették, hogy a kenyér ára három lejjel emelkedett. A kedvező helyzet számukra azonban nem tartott sokáig. Kérvény kérvény: követett, küldetés küldetés után járt a városházára, sőt jutott a kérvényekből Bucurestibe is, a minisztériumhoz. Most aztán átirat érkezett a városházára a megyefőnöktől. A prefektus közli, hogy a pékkartell a buza árának emelkedésére való hivatkozással emelte fel a kenyér árát, ezzel szemben megállapította, hogy a buza ára nemhogy emelkedett volna, hanem még esett s ezért kéri a városi tanácsot, hogy határozatilag szabályozza a kenyér árát. A prefektus közbelépésére a tanács elhatározta, hogy megalakítja az ármaximáló bizottságot s ennek kötelességévé teszi, hogy elsősorban a kenyérárakat szabályozza.

FARSANG.

Kohn látogatába megy a Grünhöz, aki éppen öltözködik. Meglepődve kérdezi:

— Was ist?

— Meg vagyok hívva Schwarzcékhoz.

— Na és miért veszel fel tiszta inget?

— Jelmezből lesz.

Ne felejtse el!

**A „MERCUR”
cipőáruházban**

ARAD,

(Piata Avram Iancu 21.)
kísérőszek által készített

**elegáns
cipőt kaphat
olcsó árban!**

Nem érinti a román állampolgárságu kisebbségi alkalmazottakat a nemzeti munkavédelem végrehajtási utasítása

A kormány szükségesnek látta, hogy a magánvállalatok kisebbségi alkalmazottaira vonatkozó intézkedésekre vonatkozólag új rendelkezést tartsanak az illetékes hivatalos körök és megnyugtassa azokat az alkalmazottakat, akik között a bekért kimutatásokkal kapcsolatban terjesztett hírek kétségbeesztő pánikot okoztak.

A jobboldali sajtó ugyanis azzal állt elő, hogy el kell most már bocsátani az adófizető és államhűség tekintetében nem kifogásolható kisebbségi román állampolgárokat, miután ezek „idegenek”.

Országos érdek volt tehát, hogy a kormány a magánvállalatok vezetését és alkalmazottait megnyugtassa.

A nemzeti munkavédelemről szóló törvény végrehajtási utasítását így soron kívül hozták nyilvánosságra a Monitorul Oficialban. Ez a rendelkezés.

kifejezetten csak román és nem román állampolgárokról beszél, szó sincs tehát arról, hogy „idegeneknek” tekint-

sék az ország területén lakó kisebbségi állampolgárokat.

A végrehajtási utasítás szerint az „idegeneket” sem lehet eltávolítani a vállalatok kötelékéből. Csak arról van szó, hogy husz százaléka kell leszállítani minden vonalon számukat. Ebben a tekintetben a szükséges kiválasztás terén természetesen

a magánvállalatok igazgatói szabad kezet kaptak, hogy előterjesztést tegyenek egyes idegen tisztviselők megtartására.

Ezeket a kérvényeket külön bizottság fogja elbírálni a kereskedelemügyi minisztériumban. A munkavédelmi törvény és a bevándorlási törvény rendelkezéseinek szem előtt tartásával fognak határozni az előterjesztett kérvényekre vonatkozóan.

A hivatalos lapban meghirdetett végrehajtási rendelkezés tehát megszüntette a napokon keresztül tartott bizonytalanságot s kijavította azt a hibát, melyet a magánvállalatok részére küldött kimutatás formájával okoztak.

Lemondott az oradeai ipartestület egész tisztikara

Iszalmakban bővelkedő ülése volt a múlt hét végén az oradeai ipartestület vezetőségének. Ismeretes ugyanis az az alapítási házsa, amely már hetek óta folyik a vezetőség ellen. Rágalmak tömegét szórták a különböző hatóságok előtt a vezetőségre. Behizonyosodott, hogy a házsa alapelvű, mégis megbénította a tisztikar tevékenységét.

A legutóbbi vezetőségi ülésen Simionescu Martin előterjesztés: tén az 1935. évi közgyűlés összehívására, ami az előjáróság magáévá tett. A közgyűlést február 15-ére hívták egybe, amelyen valószínűleg a mai tisztikar nem vállal több

bé vezetést. A közgyűlést egybehívó határozat kimondta: a után ugyanis Simionescu elnök bejelentette a vezetőségnek, hogy

az előjáróság és az elnökség összes tagjának aláírásával beadvány érkezett, amelyben a beadvány alól tudomására hozzák az ipartestület vezetőségének, hogy a legutóbbi események miatt valamennyien lemondanak az eddig viselt tisztviselőségről.

Az előjáróság határozata általános feltűnést keltett és most már nagy érdeklődéssel tekintenek a közgyűlés elé.

Amikor még nem volt az aradi iparos betegsegélyző tag

Írta: REINHART GYULA.

Arad emberemlékezet óta az egylek városa. Hogy mennyire erős talajuk volt itt az egyleknek, mutatja, hogy nem egy a 100 esztendő is megélte, sőt túl is haladta, ami pedig az egyleknek, amelyek mégis csak emberekre vannak szabva, igen nagy riakaság.

Tény, hogy az Aradi Polgári Jótékony Egylet 1931-ben ünnepelte 100 éves jubileumát, míg az Aradi Polgári Tűzoltókar 1934-ben ülte meg alapításának 100-ik évfordulóját. Viszont tény az is, hogy nem minden egylet bírta ki a hosszú idő és gyorsan eltűnt a láthatárról, sokszor csak egy dolog miatt.

Ki ne emlékezne például az Aradi Hadastyan Egyletre, amelyet Veterán Egyletnek is neveztek. Kiszolgált katonák, többnyire alacsony rangúak, portosultak ebben az intézményben. Uniformusuk a katonai és pénzügyi egyenruha között volt, kőrukon. Tiszti csákó, fényes tiszti kard csörgött az oldalukon és ha néhai elnökük, Nyáry Béla városi rendőrkapitány előtt tisztelegve elvonultak, pengett a föld lábuk alatt. Ezzel szemben a hadászok kávébarna egyenruhát hordtak, fejükön tábornoki kalap volt világos zöld tollal, amely fűrtökben hullott alá és fényes tisztikard az ő lábcsarukát is verdeste. Berán Antal kárpitos és Keppich Zsigmond nyomdász voltak a vezetők. A hadászok nem voltak mind katonaviselt emberek és így a belügyminiszter eltiltotta tőlük

az egyenruha viselését. A hadastyanoktól csak a fényes kardot vette el és ahelyett börtökösöt kellett viselniük. Ezen busultak el azután annyira, hogy az egyesület fel is oszlott.

De nemcsak az egyletek, hanem még az asztaltársaságok is igen nagy szerepet játszottak Aradon a háború előtti időkben. A Kossuth asztaltársaságot nem is említve, amelynek elnöke Nagy Kálmán, a fűszeres, később városi vámfelügyelő, — nagyhatalom volt. Gondoljunk csak a Bur-asztaltársaságra, amely Grünwald Simon kávést tisztelte elnökéül. Milyen hatalom volt ez, nem is szólva arról, hogy a bur háború idején az „Aradi Híradó”, Ocsendes Dániel házagópóló hét-fő hetilapja, saját tudósítót tartott a burok fővárosában Johannsburgban, legalább a legújabb rovatban ez állott: „Johannsburgi saját tudósítónktól”.

A sok egyesület és asztaltársaság azután odavezetett, hogy a majálisok rendezése, mint-hogy a nagyerdőben hetenként csak egyet lehetett rendezni, augusztus végéig húzódott.

De min ha egy kis idő elkalandoztam volna a célról. Arról akarok ugyanis írni, milyen utat tett meg az iparos, míg odáig jutott, hogy beke-reült mint kötelezett tag a Munkásbiztosítóba és büntetés terhe alatt kénytelen beragasztani hetenként a bélyegeket.

Bizony más idők jártak 1868-ban. Most éppen 67 éve, hogy megalakult Aradon az Aradi Iparosok Első Betegsegélyző és Temetkezési Egylete. Népies nyelven az „Aranyozó Egylet” — „Vergolder Verein”. Valószínűleg az akkor virágozó Priegl-féle tükröz és képrámpogár külföldi idekerült vezetői és munkásai alakították meg.

Emek, valamint a nyomában támadt további 15 betegsegélyző és temetkezési egyletnek tiszai

Védekezésünk a romba ellen Speciális roszdavidő festék

HELLONIUM II

Tartós, jó fedő, nem pattogzik. Minden színben.

Kérjen speciális ajánlatot. **HEL-LA** Vegyészeti laboratórium, Arad
Strada Eminescu

NYERSBŐR, FAGGYU- ÉS BELÁRAK A CLUJI PIACON

Cluj jelentős szerint az ottani piacon a nyersbőrök a következők: fehér szopóbőr 37 lej, fehér növendékbőr 26 lej, marhabőr 22 lej különként. A bikabőrök a marhabőröknél 20 százalékkal alacsonyabbak. Bivaly szopóbőr 17 lej, bivaly növendék- és bivalybőr 15 lej különként. A fenti árak vágóhídi nyerssúly árai, a feldolgozó borbárok vásárlásaiknál különként 2—3 lej többet fizetnek.

Faggyúárak: I. oszt. nyersfaggyu 12—13 lej, II. oszt. faggyu 7—8 lej különként. Olvasztott faggyu különként 19—21 lej.

Belárok: nyersen, vágóhídi átvételénél, marhabél 60 lej, növendékbél 35 lej, szopóbél 10 lej. Száraz belek feldolgozva a helyi piac nagyobb tételében történő vásárlásánál: szalámbél 5 lej métere, növendékbél 2 lej, borjupettling darabja 12 lej, marhapettling darabja 15 lej, virslibél 1.70 lej méterenként, sertésbél 2.70 lej méterenként. — Az exportcélra szolgáló belek árai a kereslet és kínálat, valamint a kivitel lehetőségei szerint állandóan változnak és valutára átszámítást szenvednek.

A cluji nyersbőrpiacon az érdeklődés jelenleg inkább az apróbb bőrök felé irányul, amelyek cipőfelsőkellékek előállítására igen keresettek.

UGYETLEN KÖNYVÜGYNÖK.

— Kérem, nagyságos asszony, itt van például egy könyv, bizonyosan fogja érdekelni. Címe: A vadállatok szokásai.

— Sajnálom, nem érdekel, nincs rá szükségem. Már négyezer voltam férjnél.

többnyire a szegényebb iparos és munkásosztályból kerültek ki. Nem bírtak állandó biztos keresettel, nem volt módjuk tőkét gyűjteni, így akarták hát biztosítani, hogy a betegség nyomorba ne vigye őket, legyen biztosítva az orvos és gyógyszer és ami még fontosabb a tiszteletes temetés, amelyen a tagok zászló alatt jelennek meg, sőt zene kíséri őket utolsó útjukra.

Ezek az önszegélyző egyletek, gyors egymásutánban alakultak szakmák és társadalmi állás szerint. A statisztikai kimutatás szerint Aradon 1878 előtt 31 egyesület volt, 1878-tól 1896-ig 44 új egylet alakult, megszűnt 22, tehát maradt 1896-ban 53 egyesület. Ezeknek tekintélyes csoportját éppen ezek a betegsegélyző és temetkezési egyletek képezték, szám szerint 16 működött. Nevezetesebbek voltak az iparos ifjak, a pincérek, a magyar nyelvterjesztő, az Általános Munkás Rokkanta Egylet, az Első Betegsegélyző, a Polgári Betegsegélyző, a Hadastyan, a Hadász, a Kereskedő Ifjak Betegsegélyző Egylete, a Bárá Hirsch-féle és Kossuth Lajos betegsegélyző és temetkezési egyletek. Később az 1891-ik évi törvény alapján megalakultak Aradon a kerületi betegsegélyző és ipartestületi betegsegélyző pénztárak, az úgynevezett muszály-egyletek, amelyek minden ipari alkalmazottnak kötelező volt a belépés. Így a magánegyesületek elvesztették létjogosultságukat, annyival is inkább, mert egymással versenyezve, mind többet és többet ígértek és mind lejjebb és lejjebb szállították a tagdíjakat, amelyeket a tagok nagyrészt csak akkor fizettek, amikor jött a betegség. Voltak aztán olyanok is, akik csunya módon kihasználták az egyesületet; mondhatni tisztaszerűen éltek vissza a többiek rovására.

Pedig megható módon gondoskodtak azokról

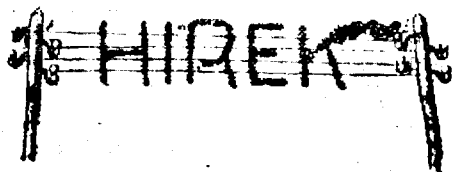
Az adóterhek könnyítését, a kontárok megrendszabályozását és független kézműipari kamara létesítését kívánják a resicai iparosok

A timisoarai iparkamara vezetősége szoros kapcsolatot kíván létesíteni a kamara és az ipari, illetve kereskedelmi körök között: és ezért az egyes bányási központokban gyűléseket rendez. Legutóbb Resicán volt ilyen értekezlet, amelyen a kamarát Conciatu főtitkár képviselte.

A resicai kisiparosok székházuk helyiségében lefolytatott ülésen tárgyalták fel sérelmeiket. Az értekezleten elsőnek Mogos P. a resicai iparosság vezére szólalt fel, majd Langer Sándor oravitai keztügyáros szoros együttműködésre szólított a

fel az iparosokat. Több más felszólaló után Mogos elnök az iparkamara támogatását kérte a mozgalmában, amelyet az adóterhek könnyítése, a kontármunkások elleni rendszabályok érdekében és a független kisiparos kamara létesítésére indítottak. Az ülés keretében foglalkoztak a kereskedők kívánságaival is.

A felszólalásokra Conciatu főtitkár válaszolt és ígéretet tett, hogy a kamara módot keres a panaszok orvoslására.

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

— **Uj rendszer a városi adóvallomások elkészítésénél.** Aradváros pénzügyi hivatala elhatározta, hogy az Aradi Háztulajdonosok Szövetségének segítségét veszi igénybe az új városi adóvallomások elkészítésének ügyében. Ertesüléseink szerint a városi adóvallomási íveket mindenki saját háztulajdonosa címére kapja meg, hogy azoknak kitöltését minden egyes lakó esetében az illető háztulajdonos elősegíthesse. Egyben az ívek adminisztrációját is egyszerűbbé teszik ilyenformán a város pénzügyi osztálya számára.

— **Tisztújítás az Ineu Iparos Olvasókörben.** Ineurol jelenti tudósítónk: Vasárnap délután tartotta meg az Ineu Iparos Olvasókör rendes évi közgyűlését, amelyet Dirlea Pál volt képviselő, korelnök vezetett le. A tisztújítás során a következő tisztikart választották meg: Elnök: dr. Hentiu György, ügyvezető alelnök: Elisinger Ferenc, alelnök: Serán György, jegyző: Monaila Demeter, pénztáros: Jusca János, könyvtáros: Czeisler Antal, választmány: Dirlea Pál, Burca György,

hajdani egyletek a beteg tagról, akinek az alapszabály szerint orvoson kívül sebész is állott rendelkezésére. A sebész köteles volt a rendes tagoknak betegség esetén segélyt nyújtani, példának okáért piócával, köpölyükkel, vagy esetleg orvosi utasításhoz képest érvágással segítségére lenni.

— A tagok havi 1 korona díjat fizettek, azonkívül évenként 80 fillért kezelési költség címén, melyből az elnök, pénztárnok, ellenőr és beteglátogató fizetése arányosan volt fizetendő.

Az akkori felfogás szerint a tagoknak nem kötelezőleg járt a betegellátás, heti táppénz és temetkezési segély, hanem ezek mint az egyesület jótéteményei vannak a 15-ik paragrafusban felsorolva. A segélyezés terjedelme 10 héten volt megszabva, kivételesen két heti üdülési segély is járt súlyos betegség esetén. Az elhunyt tag temetésén megjelenni becsületbeli kötelessége volt minden tagnak. Nehogy beteg tagot lehessen becsapni, gondoskodott az alapszabály orvosi vizsgálatról is. A korhatár 50 év volt, mely keresztlevelel volt igazolandó és a segélyezés csak 6 hó eltelté után vette kezdetét.

Ezek voltak főbb rendelkezései az alapszabályoknak, amelyek betartása mellett a befizetett díjak ellenében tényleg megfelelő ellenértéket nyújtottak, mert az ambiciózus elnökök mindent elkövettek egyesületeik vagyoni gyarapodására. Több-kevesebb szerencsével, természetesen, mert 1914-ben már csak öt betegsegélyező és temetkezési egyesület működött Aradon.

Az Aradi Iparosok Első Betegsegélyező Egyesülete akkori elnöke ifj. Müller József, alelnöke Havancsák József, sebésze pedig Kristóf György volt. Vagyonuk a Magyar uccai ház, amelyet azonban később kénytelenek voltak eladni.

Az ugynevezett nagy egyesület az Első Aradi

Pataky Lajos, Mos Abraham, Scher Sándor, Jusca Florea, Kesztinger Vilmos. Póttagok: Dumitriu János, Jakab István. Ellenőrök: Toduta György és Müller Ferenc. — Rt említiük meg, hogy az Iparos Olvasókör szombat-on este nagyszerű mulatságot rendezett saját helyiségeiben. A mulatság a jó hangulat, a jókedv és a vígság jegyében állott és minden egyes résztvevő legnagyobb elismerését váltotta ki.

ELLENŐRZIK A BORPINCÉKET.

Erdély nagyobb városaiban sok olyan borpince működik, amely a hatóságok felfogása szerint nem felel meg mindenben a törvényes követelményeknek sem kincstári, sem egészségügyi szempontból. Ezeket a borpincéket most fokozottabb ellenőrzés alá vonják és azok tulajdonosait, amelyeknél kihágást állapítanak meg, pénzbírsággal vagy a helyiség bezárásával büntetik.

Ertesitem a nagyérdemű közönseget, hogy

uri szabóságomat

Str. Eminescu 15 szám alól
a volt Bohus palota uccai helyiségébe
helyeztem át.

További szíves támogatást kér:

CSONT
uri szabó.

volt; elnöke Kohn Sámuel Náthán, alelnöke Tedessy Viktor. Akkoriban akarták felépíteni a szinylődök házat, Erre a célra célra már az egész tehénnemű-szükségletet beszerezték és ládába csomagolták. A nagy egyesületnek nevezett Első Aradi nővért mutatta az is, hogy felügyelőbizottsága csupa előkelőségekből állott. Elnök Ármín elnökölte alatt Faragó Rezső, Kneffel Lajos, Tenner József és Wallfisch Ármín voltak tagjai.

A Kossuth Lajos Betegsegélyező Egyesületnek Klein Ignác pékmester volt az elnöke és Fekete Jakab az alelnöke, zászlótartója pedig Lump Jakab cipész.

A Polgári Temetkezési Egyesületnek, amely 1894-ben alakult, Dengl János szikvizgyáros volt az elnöke, alelnökei Szeiber Péter és Todorescu Mihály.

Végül az 1885-ben alakult Magyar Nyelvtérjesztő és Betegsegélyező Egyesület elnöke Kuzman Illés cserepező mester volt, székhelye a Rácváros s a betegsegélyezésen kívül iskolás gyermekek karácsonyi felruházásáról is gondoskodott.

Azó a megszűnt valamennyi betegsegélyező egyesület. Temetkezési csoportok alakultak helyettük 1925-től kezdve. Sok millió lejt fizettek ki ezek azóta a hátramaradtoknak.

Az önálló kisiparosokra pedig kötelező lett a munkásbiztosító pénztárba való belépés és ragasztják is szorgalmasan a bélyegeket a könyvecskékhöz.

Bizony sok állás üresedett meg a régi egyesületek kimúlásával. Ötszázat is meghaladta a tizenhat betegsegélyező és temetkezési egyesületben az elnökök, alelnökök, titkárok, jegyzők, számvizsgáló és választmányi tagok, sebészek, bemondók és főképp a zászlótartók száma.

Talán azért is van manapság olyan sok munkanélküli...

Aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutor de Inimormantare a Industriilor din Arad face cunosut membrilor cari sunt in restanta cu cotizatiile lor, sa achite restanta in intregul lor propiu, fiindca in conformitatea §-lui 14 si 15 din statute calitatea lor de membri rospira automatic, adica daca membrul decede...a intre timp, nu se poate acorda ajutorul.

Az aradi Iparosok Temetke. st Segélyező Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálozási járulékaikkal hátralekban vannak, azt saját érdekében rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatice megszűnik, azaz ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In grupa A. csoportban 813 Vad. lui Ioan Szöllössy Jánosné, 814 Francisc B. Szabó Ferené.

In grupa B. csoportban 816 Iuliana Izsó Julianna, 817 Ladislau Horszányi László, 818 Terézia Kömüves Teréz, 819 Stefan Kiss István, 820 Sot. lui Frideric Berzian Frigyesné.

KÖSZÖNETNYILVANITAS.

Alólirottak családtagjaink elhalálózása alkalmából halásan megköszönjük itt a nagy nyilvánosság előtt az Aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Csoportjának azon gyors és humanus eljárást, amellyel emberbaráti kötelezettségének eleget téve az „A” csoportból járó 12.000 lejnyi segélyt nekünk haladéktalanul kiutalta és ezzel nagy bánatunkban legalább az anyagi gondoktól mentesített.

Arad 1935. február.

Kovács Illés, Fried Lajos.

KÖSZÖNETNYILVANITAS.

Alólirottak családtagjaink elhalálózása alkalmából halásan megköszönjük itt a nagy nyilvánosság előtt az Aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Csoportjának azon gyors és humanus eljárást, amellyel emberbaráti kötelezettségének eleget téve a „B” csoportból járó 10.000 lejnyi segélyt nekünk haladéktalanul kiutalta és ezzel nagy bánatunkban legalább az anyagi gondoktól mentesített.

Arad, 1935 január.

Pelcz Irma.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyező Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutorare in caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin aceasta comuna cu asociatii, ca cotizatiunile de deces sunt scadente pana la numarul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyező Csoportjai igazgatósága ez uton közli i. t. tagjaival, hogy a halálozási járulékok a következő zorszámkig esedékesek:

In grupa I. csoportban neschimbat-változatlanul 739.

In grupa II. csoportban Vad. lui Mauritiu Krausz Morné 835, Vad. lui Toma Miklos 836, Toma Szénás Tamás 837.

Totodată rugăm membrii nostri, sa se prezinte in birou nostru spre preschimbarea carnetelor conform dispozitiunilor statutorilor noi aparute in No. 169. al Mon. Of.

Kérjük egyuttal t. tagjainkat, hogy a Mon. Of. 169. száma szerint már életbelépett új alapszabály értelmében a könyvecskéik kicserélése végett a Csoport irodájában megjelenni sziveskedjenek.

HABORUBAN TORTENT.

Egy magasrangú hölgy kórházlátogatáson van. Oda megy az első beteghez és megkérdezi:

— Milyen vallásu?

— Római katolikus, — mondja a baka.

A hölgy megvigasztalja és ad neki tíz cigarettát.

A második beteg görög katolikus, kap nyolc cigarettát, a harmadik református, kap hat cigarettát.

Amikor a negyedik ágyhoz ér a grófnő, a beteg katona már kérdezés előtt megszólal:

— Alázatosan kérek négy cigarettát és ne tessék megkérdezni, hogy milyen vallásu vagyok.